

Agnieszka Jankowska

<https://csklublin.pl/wydarzenia/miedzynarodowy-wschodni-salon-sztuki-lublin-2024-wernisaz>

<https://www.asp.krakow.pl/28-miedzynarodowy-wschodni-salon-sztuki-w-lublinie>

Praca prezentowana na pokonkursowej wystawie 28. Międzynarodowy Wschodni Salon Sztuki Lublin 2024/Galeria Wystaw Czasowych Centrum Spotkania Kultur/Lublin. Nominacja do nagrody. Idea utworzenia Wschodniego Salonu Sztuki sięga lat 30-tych XX w. Konkurs jest przeglądem najciekawszych postaw twórczych, eksponuje różnorodne tendencje, prezentowane dzieła przyczyniają się do refleksji nad kondycją sztuki aktualnej w szerszym europejskim kontekście. Jury z 583 prac (229 artystów z Polski, Japonii, Czech, Litwy, Słowacji, Ukrainy), zakwalifikowało do wystawy pokonkursowej 98 prac 62 autorów. Organizatorzy: Okręg Lubelski Związku Polskich Artystów Plastyków. Wydział Artystyczny UMCS w Lublinie. CSK Lublin. Patronat Honorowy, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pan prof. Piotr Gliński, Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, Prezydent Miasta Lublin, dr Krzysztof Żuk, prof. dr hab. Radosław Dobrowolski Rektor Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie. Patronat medialny: Polskie Radio Lublin, Telewizja Polska SA Oddział Lublin.

ISBN 978-83-7825-173-6, wyd. Akapit Sp. z o.o./wydawca ZPAP Okręg Lubelski

Agnieszka Jankowska/ Cerowanie przeszłości/technika własna/papier/54x54x3/2024

28. Międzynarodowy Wschodni Salon Sztuki Lublin 2024 The 28th International Eastern Salon of Art in Lublin 2024

Wernisaż:
07 GRU 2024 | godz. 18:00

Centrum Spotkania Kultur w Lublinie
Galeria Wystaw Czasowych -1

Czas trwania wystawy:
08 GRU 2024 — 19 STY 2025

WSTĘP WOLNY

Wystawa otwarta w godz.: 8:00-21:00

CSK CENTRUM
SPOTKANIA
KULTUR
W LUBLINIE

ZWIĄZEK POLSKICH
ARTYSTÓW PLASTYKÓW
OKRĘG LUBLIŃSKI

UMCS

UMCS

HONOROWY PARTNER
MINISTERSTWA KULTURY
I DZIEDICZNY NARODOWY

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Parlament Regionalny
Województwa Lubelskiego
Jubileusz 25-lecia

ZADARZE
WSPÓŁMANGLOWNE
PRACOWNIOWSTWO
LUBLIŃSKI

PATRONAT
HONOROWY

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
MAGDALINA JASZCZAK

Lublin
MIASTO KULTURY

PROJEKT REALIZOWANY
FUNDUSZEM INICJACYJNYM
MIASTA LUBLIN

Agnieszka Janowska
Czerwone przesłanie
materiał: wosk, papier, 16x54x3 cm, 2024

PROTOKÓŁ Z OBRAD JURY KONKURSU
PROTOCOL OF THE COMPETITION JURY SESSIONS

Nominowało do nagród dwadzieścia artystów
The Jury nominated twenty artists for awards:

- Anna Barańska,
- Andrzej Brzegowy,
- Haruko Cho,
- Michał Chudziński,
- Andrzej Cwałina,
- Egdijus Darulis,
- Mariusz Filipowicz,
- Jonas Geļčys,
- Kamila Gruszecka,
- Magdalena Hinz Wójcicka,
- Paweł Jach,
- Agnieszka Janowska,
- Arkadiusz Karapada,
- Łukasz Koniuszy,
- Natalia Kupiec,
- Magdalena Mańkowska,
- Auguste Santockyte,
- Adam Skóra,
- Paweł Słota,
- Agnieszka Staak-Janczarska,
- Piotr Tymochowicz,
- Paweł Warchol,
- Michał Wasiak.

cywilizacji życia bądź cywilizacji śmierci.

Kolejne propozycje utrwalają w refleksyjnej pamięci odbiorcy znaczące dla współczesnego człowieka wydarzenia jego wewnętrznych stanów i zewnętrznych nastawień. Prace fotograficzne *Dłoni I, Dłoni II, Dłoni III*, 2023) autorstwa **Danuty Kuciak**, przyciągają uwagę dojmującą szarością szlachetnego, wprost pustelniczego neutrum tańca, na którym artystka rozgrywa jakąś subtelna, bezgłośnie gre, przywołując zmysł dotyku, *ów touch and feel* plastikowej dłoni pozyskanej od niewidocznego, nieobecnego w kadrze manekina, ale dłoni równie doskonałej jak nagi szczyt nocy, otrzymujący od niej dar kontaktu, choć tego dotyku nieszczerującego i niemięgkiego na tę bliskość. Dłoń, czy raczej ręką, od palców do wysokości nadgarstka, została zaakcentowana kolorem zbliżonym do barwy ciała ludzkiego. Bezbarwny jasnoszary tors, na każdej z trzech fotografii odwrócony tyłem do widza prowadzi do rozszerzonej interpretacji takiej, a nie innej lokalizacji dotyku, raz w miejscu niestniejącego ramienia, następnie tylnej krawędzi szyi, a także szyi po stronie przedniej części obojczyka. W każdym z trzech obrazów fotograficznych oblicze modeła odwróconego tyłem do obserwatora zostało utajone, nieostrota jest bowiem plastyczna, serynie wymodelowana twarz manekina, istotny jest kontakt, „plastikowy raj”, jak pisał Ireneusz Puchacz w utworze poetyckim powstałym na początku lat 90. XX wieku, który zapowiadał i oferował człowiekowi nowy technologiczny Eden cywilizacyjny XXI wieku. Artystka tym zainscenizowanym martwym, plastikowym gestem porusza najczulsze zmysłowe struny, tęsknotę za bliskością, za uczuciem, w kontrze do *bezyrzeczywistości* manekinowych obiektów, będących syntetycznym odzwierciedleniem, zbliżeniem do ideału hellenistycznego kanonu piękna upozowanego w typowym kontrapoście. ... Ludzimi nieczęsto zdąża się taka bezinteresowna bliskość, częściej zaś jej pragnienie, ale samotność pojawia się nabytą często. Nadchodzi era manekinów w formie AI, które, gdy zajdzie potrzeba takiego, a nie innego ich zaprogramowania, bez zaangażowania religii, nauki i sztuki „bezbłędnie” zinterpretują przydatność społeczną ludzkich uczuć, gestów, stanów, nadziei, tęsknot, lęków i pragnień.

Agnieszka Janowska tworzy obiekty *Czerwone przesłanie*, 2024), których budulcową strukturę stanowią głównie papier i czas. Czas, uśredniony poświęcony wieloletniej, codziennej lekturze setek pisem, czynionym zapisom, notatom, szkicom, rysunkom utrwalonym na papierowych stronach, kartkach zeszytowych, fiszkach, papierze kolorowym, stanowiących swobodnie unikatowe, własne (autorskie) archiwum pamięci i czasu. Medium kredowe, ołówkowe, druk, reprodukcje barwne, jak również czarno-białe komponują ten swasty kalendarz zdarzeń wydobytých ze sfer codziennego życia. Nośniki te, celowo wybrane przez artystkę, zapisują pamięć obrazów, ślady gestów i tekstów. Zwiąż je artystka w tysiączne rzęsy ruloników, tulejek, rurkowych kształtek dla stworzenia obrazu nowej notacji, nowego ich wyrazu, kolejnego poziomu semantycznego, którym dysponuje sztuka, aby ich treści już nie tylko do artysty mogły należeć. Nie sposób odszyfrować tajemnic życia i intencji twórcy zapisanych na owych nośnikach, jakże wrażliwych i delikatnych, gdy mamy na myśli pojedynczą papierową kartkę. W liczebnym zgromadzeniu ta zindywidualizowana forma tworzy maszyną moc, nie do złamania, nie do zgniecenia pod żadnym naciskiem, bo ciężar ten rozkłada się na setki pojedynczych kształtek, choć w istocie – na setki niematerialnych tunelików, kanałków powietrznych, odchodów i tras pamięci, jakby ulokować jednostkę spośród tysięcy innych zdarzeń – świat. Sztuka Agnieszki Janowskiej w swej intymnej tajemnicy twórczej rozgrywa się w tysiącach gestów, w odrębnym formowaniu materii i czasu, niczym praca średnio-wiecznych skytów, przepisujących teksty skatencyjny ankiły dla potomnych bądź mniszów-illuminatorów ksiąg świętych, pracujących w odosobnieniu klasztornych murów, aby wyznaczyć relacje na poziomie misteryjno-duchowym jednego życia jako jednej księgi. Papier jest synonimem twórczości i kultury. Tajemnica życia i pamięci jest jedną z wielu możliwości interpretacji tej sztuki. Uważa się, że cerowanie, jak artystka zaznacza w tytule pracy, jest czynnością naprawczą, przywracaniem porządku rzeczom przez-nicowanemu, reperacją wykonywaną w zaciszu domowym, aktem miłości, opieki i troski (rodzina, dom). W polskiej XIX-wiecznej literaturze kobiety cerujące dziury w skarpetkach powstających wykazywały postawę odwagi i patriotyzmu. Wypełniały tą pracą pustkę utraczonej wolności. Artystka dziś symbolicznie zaczerpuje filizę przeszłości dla ukazania prawdy teraźniejszości, zapewne więc, nie byłoby nadużyciem posłużyć się określeniem cerowania teraźniejszości (dla przyszłości). Jej praca, jak uważa artystka, jest reakcją na przeinaczanie faktów w życiu prywatnym, a także faktów historycznych czy politycznych. Własnoręcznie przygotowuje materię (włókna roślinne, mchy, porosty, trawy, łodygi roślin, len, celuloza papiernicza), aby nie dopuścić do fałszywej nuty kompozycyjnej, obcej obecności. Umieszcza je w kolorowych tombach (symbolu doskonałości). Znaczący jest dobór pigmentów z przewagą bieli i czerwieni (patria), różu (femininum), ochry (znanie obrzędowe, rytualne), brązowych barw ziemnych (fizyczna rzeczywistość, materia, cykliczność istnienia, matka, mądrość). Artystka sięga do motywu „cerowania”, by prawdę przeszłości ocieplić w każdej współczesności, by istną (prawdą) codzienności czynić utworem (dziełem) życia.

Być może prawdą w sztuce są tylko gesty artysty i wizualny ślad-zapis tych gestów, stempel twórczego istnienia, jak wydaje się sugerować **Adam Skóra** w cyklu najnowszych obrazów (*Geit 4, Geit 5, Geit 6*, 2024). Czarne pąty pigmentu, zapisy dotyku pedala, swiście użytego przez artystę stylus – czy powstały jako zaplanowane, wyreżyserowane kompozycje, strategie notacji energii i ruchu? Czy mimowolnie, wskutek spontanicznego odruchu?

